

ЛІТЕРАТУРА

1. Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики / В. М. Кравчук. – К.: Істина, 2005. – 720 с.
2. Кибенко Е. Р. Корпоративное право Украины: учеб. пособие / Е. Р. Кибенко. – Х. : Эспада, 2001. – 480 с.
3. Про господарські товариства : Закон України від 19 вересня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
5. Кравчук В. Застава корпоративних прав / В. Кравчук // Юридичний радник. – 2005. – № 1(3). – С. 9-18.
6. Про застава : Закон України від 02 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. – Ст. 642.
7. Податковий кодекс України : Закон України від 02 грудня 2010 року // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-17. – Ст. 112.

УДК 347.773

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ТА ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК У ДЕРЖАВАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ

Давид Л.Л.,
здобувач

Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності
Національна академія правових наук України

Автор досліджує проблеми правової охорони та захисту промислових зразків у державах Центральної Європи. Зокрема, проаналізовано спеціальне законодавство Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини та Румунії, яке регулює правову охорону промислових зразків. Автором зроблено висновок щодо доцільності запровадження низки норм, аналогічних нормам законодавства цих країн, у національні закони України.

Ключові слова: промислова власність, патент, строк охорони, промисловий зразок.

Давид Л.Л. / ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВАЯ ОХРАНА И ЗАЩИТА ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ НА ПРОМЫШЛЕННЫЙ ОБРАЗЕЦ В ГОСУДАРСТВАХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ ЕВРОПЫ / Научно-исследовательский институт интеллектуальной собственности Национальной академии правовых наук Украины, Украина

Автор исследует проблемы правовой охраны и защиты промышленных образцов в государствах Центральной Европы. В частности, проанализированы специальное законодательство Польши, Чехии, Словакии, Венгрии и Румынии, регулирующие правовую охрану промышленных образцов. Автором сделан вывод о целесообразности введения ряда норма, аналогичных нормам законодательства этих стран, в национальные законы Украины.

Ключевые слова: промышленная собственность, патент, срок охраны, промышленный образец.

Davyd L.L. / CIVIL PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS FOR INDUSTRIAL DESIGN IN THE COUNTRIES OF CENTRAL EUROPE / Research Institute of Intellectual Property National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Ukraine

Reform of any field of legislation of Ukraine is impossible without creative comprehension of the experience of foreign countries. And the field of intellectual property, including patent law is not the exception in this aspect. The development of patent law is one of the most representative indicators of success of the market economy.

In Ukraine, as a country that is geographically located in the center of Europe and has strong historical ties with its neighbors certainly an interesting experience of Central Europe in the field of legislative support protection and subjective civil rights for industrial design.

The author investigates the problem of legal protection of industrial designs in Central Europe. In particular, it examines the special legislation of Poland, the Czech Republic, Slovakia, Hungary and Romania, regulating the legal protection of industrial designs. The authors concluded the desirability of introducing a number of regulations similar to the norms of law in these countries, in the national laws of Ukraine.

Determined that the subject of the design in some states may be elements of the lines, contours, colors, shape, texture or materials of the product itself or its ornamentation. Moreover, the product is considered as a result of industrial and handicraft production. State whose economy is largely related to tourism, the role of craft is very significant. Therefore, the position, for example, the Hungarian legislator to defend national crafts, primarily through the mechanisms of the patent law is pretty good and worthwhile in Ukraine.

Considered the issue of expansion of the facilities under Part 1, Art. 5 of the Law of Ukraine "On Protection of Rights on Industrial Designs", because now they can actually be a form of photography or coloring as well as their combination, while the central European countries protection is provided for the lines, contours, colors, shape, texture and material of the product or its ornamentation. It should however be noted that such protection should be subject to distinctive character of these elements.

The author investigates the problem of legal protection of industrial designs in Central Europe. In particular, it examines the special legislation of Poland, the Czech Republic, Slovakia, Hungary and Romania, regulating the legal protection of industrial designs. The authors concluded the desirability of introducing a number of regulations similar to the norms of law in these countries, in the national laws of Ukraine.

Key words: industrial property, patent, term of protection, industrial design.

Реформування будь-якої сфери законодавства України неможливе без творчого осягнення досвіду іноземних держав. І сфера інтелектуальної власності, зокрема патентного права, не є в цьому аспекті винятком. Слід при цьому зауважити, що розвиток патентного права є одним із найбільш показових індикаторів успішності ринкової економіки.

Для України як держави, що географічно знаходиться в центрі Європи та історично має сильні зв'язки зі своїми сусідами, безумовно цікавим буде досвід держав Центральної Європи у сфері законодавчого забезпечення охорони та захисту суб'єктивних цивільних прав на промисловий зразок.

Методологічною основою даної статті є авторське дослідження законодавства держав Центральної Європи у сфері правової охорони та захисту промислових зразків.

Регіон Центральної Європи включає в себе колишні європейські соціалістичні держави (за винятком Німецької Демократичної Республіки, що стала частиною ФРН, а відтак – Західної Європи). В соціокультурному плані найбільш близькими Україні є такі держави як Польща, Словаччина, Угорщина, Чехія та Румунія.

Республіка Польща є найбільшим західним сусідом України і одним з найбільших торговельних партнерів нашої держави. Польський Закон про промислову власність

було прийнято 30 червня 2000 року. Відповідно до ст. 1 даного Закону предметом його регулювання є відносини в галузі винаходів, корисних моделей, промислових зразків, товарних знаків, географічних позначень і топографій, інтегральних мікросхем; принципи, на яких особи можуть брати раціоналізаторські пропозиції та винагороджувати творці його; обов'язки та організація Патентного відомства Республіки Польща.

Ч. IV вищезгаданого Закону (ст. 102-109) має назву «Промислові зразки та право на реєстрацію промислового зразка». Перша із статей даного розділу визначає промисловий зразок як новий, оригінальний та придатний до багаторазового відтворення зовнішній вигляд виробу, що виявляється у його формі, особливості зовнішнього покриття поверхні, кольорі, лініях чи орнаменті. Причому особливо зазначено, що зовнішній вигляд виробу, продиктований лише його технічною функцією, не може отримати охорону як промисловий зразок. Визначення новизни промислового зразка у ст. 103 цього Закону в цілому аналогічне нормам українського законодавства. У ст. 104 Закону визначено, що промисловий зразок вважається оригінальним, якщо він чітко відрізняється від будь-яких вже відомих конструкцій і його характерні риси не призводять виключно до простого поєднання особливостей відомих конструкцій. На відміну від українського законодавства, таким чином, польський Закон встановлює такі умови патентоздатності промислового зразка, як промислова придатність та оригінальність.

У ст. 105 Закону зазначено, що внаслідок реєстрації промислового зразка його реєстрація поширюється на всю територію Республіки Польща. Термін дії патенту на промисловий зразок складає 25 років, тобто на 15 років більше (на 10 з урахуванням продовження строку), ніж в Україні. Ст. 107 встановлює обмеження сфери використання промислового зразка – за видом продукції та за описом у заявці.

Порушенням прав на промисловий зразок вважається будь-який акт прийняття або поставки на ринок або імпорту за умови наявності комерційних цілей. Винятком із цього правила є експлуатація промислових зразків – транспортних засобів, що тимчасово ввезені на територію Республіки Польща або інших товарів, що пересуваються через її територію транзитом [1].

Одним із лідерів центральноєвропейського регіону в аспекті захисту прав промислової власності є Чеська республіка. Ст. 2 Чеського Закону про промислові зразки визначає промисловий зразок як зовнішній прояв продукту в цілому або певної його частини, що виражається у вигляді, зокрема, ліній, контурів, кольорів, форми, текстури та/або матеріалів самого продукту та/або його орнаменту.

Продукт визнається виробленим із використанням промислового зразка за умови, що він виготовляється промисловим або кустарним способом із використанням відповідних елементів промислового зразка або промисловий зразок наноситься на частину продукту, або промисловий зразок міститься у формі тари (упаковки).

Відповідно до ст. 3 Закону промисловий зразок підлягає правовій охороні за умови його новизни та індивідуального характеру. Ці ознаки детермінуються у ст.ст. 4-5: зокрема, промисловий зразок визнається новим, якщо ідентичний зразок не є доступним для громадськості до дати подачі заявки на реєстрацію або дати пріоритету. Промислові зразки вважаються однаковими, якщо їх характеристики відрізняються тільки нематеріальними елементами. Промисловий зразок не індивідуальний характером, якщо загальне враження, яке він справляє на інформованого споживача, відрізняється від загального враження такого споживача щодо інших аналогічних товарів, які були доступні для громадськості до дати подання заявки на реєстрацію або дати пріоритету.

Форма або елементи конструкції, продиктовані виключно технічним призначенням виробу, не враховуються

при реєстрації зразка (ст. 7) Правова охорона не надається зразку, який суперечить публічному порядку або принципам моралі (ст. 8).

Строк чинності промислового зразка складає 5 років і може бути продовжений щоразу на 5 років, але загальна тривалість чинності патенту на промисловий зразок не може перевищувати 25 років (ст. 11). Дане формулювання строку чинності прав на промисловий зразок вважаємо досить вдалим, адже за такої умови власник патенту буде зацікавленим у його використанні в реальному виробництві, інакше зацікавлені особи матимуть змогу оскаржити рішення про продовження чинності патенту на підставі ст. 27 Закону [2].

У ст. 2 Закону про дизайни Словаччини термін «дизайн» (слов. «dizajn») визначається як зовнішній прояв продукту або його частини, що складається з ліній, контурів, кольору, форми, текстури або матеріалу самого продукту або його орнаменту. Ст. 3 називає умовами патентоздатності промислового зразка, його новизну та індивідуальний характер. У випадку якщо промисловим зразком є компонент іншого виробу, то для його реєстрації висуваються додаткові умови: компонент має бути видимим після включення до складного виробу за умов нормальної експлуатації, а також видимим мають бути ознаки новизни та індивідуального характеру.

Ст. 4 Закону визначає, що дизайн є новим, коли ідентичний дизайн не було надано громадськості до дати пріоритету, причому ідентичними вважаються дизайни, якщо вони відрізняються тільки нематеріальними елементами. Індивідуальний характер (слов. osobitý charakter) означає, згідно зі ст. 5, те, що загальне враження, створене у поінформованого користувача внаслідок появи на ринку промислового виробу із таким дизайном, відрізняється від враження, що було наявним у даного користувача внаслідок використання аналогічних товарів до дати пріоритету. Дизайн вважається доступним для громадськості, якщо його було опубліковано після реєстрації або його було використано на виставках, у торгівлі або іншій громадській активності до дати пріоритету. Не вважається наданням дизайну громадськості конфіденційна передача дизайну третій особі (ст. 6).

Ст. 11 Закону гарантує права розробника промислового зразка (дизайнера). Так, зокрема, дизайнеру надано право реєстрації дизайну, а також право бути згаданим у заявці в якості дизайнера, якщо заявником є інша особа, та бути включеним до реєстру як дизайнер. Також у статті врегульовано права співавторів дизайну. Згідно зі ст. 17 Закону, власникові зареєстрованого дизайну надано ряд прав: виключне право на використання зареєстрованого дизайну, право перешкоджати третім особам у використанні зареєстрованого дизайну без його згоди, право будь-яким законним способом забезпечити свої права при наданні згоди на використання зареєстрованого дизайну; право передати зареєстрований дизайн іншій особі або встановлювати заставне право на предмет дизайну. Під ознаки використання зареєстрованого дизайну підпадає виробництво, пропозиція та розміщення на ринку, імпорту, експорту або використання продукту, на якому застосовується дизайн, у тому числі й на фірмовій упаковці [3].

Угорський Закон Про правову охорону промислових зразків і малюнків має структуру, в цілому схожу на аналогічні норми польського, чеського та словацького законодавства. Так, у ст. 1 Закону умовами патентоздатності промислового зразка також зазначені його новизна й індивідуальний характер, які визначаються в цілому так само, як і в законодавстві попередньо зазначених держав, відповідно у ст.2 та ст. 3 Закону.

Предметом промислового зразка можуть бути елементи ліній, контурів, кольорів, форми, текстури або матеріалів самого продукту, або його орнаменту. Причому продуктом вважається результат як промислового, так і ремісничого

го виробництва. Це, з нашої точки зору, й не дивно, адже в Угорщині як державі, чия економіка значною мірою пов'язана з туризмом, роль ремесел є дуже значною. Тому позиція угорського законодавця, спрямована на захист національних ремесел, перш за все, за допомогою механізмів патентного права, є досить вдалою і вартою уваги і в Україні. Також під продукцією угорський закон визначає тару, упаковку, графічні символи, типографські шрифти та окремі складові комплексного продукту.

Немайновими правами на промисловий зразок, згідно зі ст. 12 Закону, є право авторства, пов'язане із презумпцією авторства (людина, зазначена в заявці на промисловий зразок як автор (дизайнер), може бути позбавлена цього статусу лише судовим рішенням) та співавторства. Також до немайнових прав відноситься право на авторське ім'я і право на конфіденційність інформації заявки до моменту її реєстрації (така інформація не може бути розголошена лише за згодою заявника або його правонаступника). У наступних статтях (13-15) врегульовуються питання щодо права патентування. Це дає підстави вважати, що угорський законодавець відокремлює майнові права, що випливають з патенту (відповідно до ст. 16 це виключне право використовувати промисловий зразок та виключне право протидіяти використанню зразка без згоди власника патенту, в тому числі й забороняти використання такого зразка) та немайнові права, що випливають з авторства на промисловий зразок.

Строк чинності майнових прав на промисловий зразок складає 5 років з дати подання заявки і може бути за клопотанням заявника продовженим щоразу на п'ять років, але не більше ніж на 25 років загалом (ст. 19). Обсяг охорони обмежується ознаками промислового зразка та природою продукту (ст. 20).

Особливістю угорського Закону є наявність у ньому Розділу 4 «Судовий розгляд питань, пов'язаних з промисловими зразками». Даний розділ складається із:

1) глави 9 «Перегляд рішень Угорського відомства інтелектуальної власності» (ст.ст. 61-62.) Суб'єктами оскарження таких рішень ч. 4 ст. 61 називає: а) будь-яких учасників адміністративних процедур у Відомстві; б) особу, що була виключена з поданих файлів заявки; в) особа, якій було відмовлено в наданні статусу учасника адміністративної процедури.

2) глави 10 «Судовий процес щодо зразків». Ця глава містить одну статтю 63 «Правила судового процесу» і вказує, що підставою для судового позову у сфері зразків є порушення конструкції або захисту зразка; права попереднього і подальшого користування; а також заборони використання зразка. У цих випадках провадження здійснюється у формі позову. В інших випадках суди мають виходити із суті норм, що регулюють оспорюванні відносини [4].

Ще одним сусідом України є Румунія. Норми румунського Закону про охорону прав на дизайни здійснюють правову охорону промислових зразків – дизайнів (рум. «desen sau model»).

Ст. 2 Закону визначає його основоположні поняття. Так, дизайном є зовнішній вигляд виробу у двох чи трьох вимірах у результаті поєднання його основних ознак, зокрема: ліній, контурів, кольору, форми, текстури та/або матеріалів самого виробу та його орнаменту. Також на території Румунії надається правова охорона і захист дизайнам Співдружності – дизайнам, зареєстрованим на підставі Резолюції ЄС від 12 грудня 2001 року № 6/2002 та опублікованим в офіційному журналі Європейських Співтовариств із поширенням на всю територію Євросоюзу.

Як і в попередньо проаналізованих державах, умовами патентоздатності промислового зразка (дизайну) виступають новизна та індивідуальний характер. Визначення цих ознак у цілому схожі із визначеннями в законодавстві інших держав Центральної Європи, тому зупинятись на них детально не вважаємо за доцільне в рамках даної статті.

Слід лише зауважити, що румунське законодавство визначає нематеріальні деталі (тобто ті деталі, відмінність в яких не усуває тотожності промислових зразків) як графічні елементи та форми, що не визначають індивідуальний характер дизайну. Власне, таке визначення є цілком логічним, хоча його законодавче закріплення навряд чи може надати певних додаткових можливостей захисту прав на промисловий зразок.

Правами, що випливають із патенту, румунське законодавство (ст. 30 Закону) називає, зокрема:

1) виключне право на використання промислового зразка;

2) виключне право забороняти третім особам використання промислового зразка. Зокрема, правовласник може заборонити цим особам його відтворення, виробництво, постачання на ринок, пропонування для продажу, імпорт, експорт чи використання продукту, який містить у собі зареєстрований промисловий зразок чи на який такий промисловий зразок нанесено, або зберігання такого товару.

Обмеження у здійсненні таких прав встановлені у ст. 32 Закону. Зокрема, не може вважатись порушенням прав здійснення дій щодо використання зареєстрованого промислового зразка в особистих, некомерційних, експериментальних, науково-дослідних та освітніх цілях за умови, що такі дії не перешкоджають нормальному використанню промислового зразка тощо.

Питанням відповідальності та захисту прав на промислові зразки присвячено норми Розділу VII Закону. Так, згідно зі ст. 50 особа, винна в незаконному використанні промислового зразка, підлягає кримінальній відповідальності у вигляді позбавлення волі на строк від 6 місяців до 2 років або штрафу від 1500 до 3000 левів. Ст. 52 встановлює кримінальну відповідальність за незаконне виробництво відповідних товарів у вигляді позбавлення волі на строк від 6 місяців до 5 років, а у випадку небезпеки для оточуючих – від 2 до 10 років. Ст. 53 надає власнику зареєстрованого промислового зразка право просити суд про запобіжні заходи до початку судового розгляду. Ст. 54 зобов'язує митні органи зупинити оформлення митних процедур до винесення судом рішення у відповідній справі [5].

Загалом на підставі дослідження правового регулювання суб'єктивних цивільних прав на промисловий зразок у державах Центральної Європи слід зробити наступні висновки.

В цілому норми спеціальних законів у цих державах схожі з аналогічними нормами українського законодавства. Водночас слід зауважити, що законодавство держав Центральної Європи більшою мірою врегульовує питання балансу інтересів власника патенту та суспільства.

Так, якщо для патентоспроможності промислового зразка в Україні необхідно є лише його новизна, то в країнах Центральної Європи – ще й індивідуальний характер (еквівалентом в українській мові буде термін «оригінальність»). Вважаємо за доцільне запровадження аналогічної умови і в національному законодавстві, зокрема в ст. 461 Цивільного кодексу України та Законі України «Про охорону прав на промислові зразки». Це не тільки стимулюватиме художньо-конструкторську творчість, а й запобігатиме спробам ряду господарюючих суб'єктів отримати монополію, наприклад, на традиційні для української культури предмети (зокрема, вироби народних промыслів і ремесел) шляхом оформлення на них патентів на промисловий зразок. Ймовірно, внаслідок цього слід змінити норму ч. 1 ст. 18 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» про те, що патент видається під відповідальність його власника без гарантії чинності патенту [6].

Також слід зауважити, що встановлений у більшості центральноєвропейських країн максимальний строк правової охорони промислових зразків – 25 років – є досить цікавим з точки зору його запровадження і в Україні. Також

перспективним, з нашої точки зору, є його розбиття на терміни продовження по 5 років. З одного боку, така періодизація дасть змогу державі раніше отримати змогу використати у суспільних інтересах результати художньо-конструкторської творчості, втілені у промислових зразках, якщо комерційне їх використання буде невдалим. Тобто патенти на промислові зразки не будуть «висіти» на власниках «мертвим вантажем». З іншого – довший ніж нині максимальний термін охорони (25 років замість 15) надасть більші перспективи власникам патенту в разі його комерційної успішності.

Слід також вирішити питання щодо розширення кола об'єктів за ч. 1 ст. 5 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», адже нині ними фактично можуть бути лише форма, малюнок або розфарбування, а також їх поєднання [6], тоді як у центральноєвропейських державах охорона надається лініям, контурам, кольору, формі, текстурі та матеріалу самого продукту або його орнаменту. Слід, проте, зауважити, що така охорона має надаватися за умови розрізняльної здатності цих елементів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Poland Law of June 30, 2000 on Industrial Property // WIPO Lex [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=5621>
2. ACT No. 207/2000 Coll. of 21 June 2000, on the Protection of Industrial Designs and the Amendment to Act No. 527/1990 Coll., on Inventions, Industrial Designs and Rationalisation Proposals, as amended // Czech Industrial Property Office [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.upv.cz/dms/pdf_dokumenty/zakony/207_2000_a/207_2000_A_CS.PDF
3. Zákon Slovenskej republiky č. 444/2002 Z.z. o dizajnoch v znení neskorších predpisov // WIPO Lex [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=184265
4. Hungarian Act No. XLVIII of 2001 on the Legal Protection of Designs (consolidated text as of March 1, 2011) // WIPO Lex [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=181839
5. Romanian Law No. 129/1992 on the Protection of Designs // WIPO Lex [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=179218
6. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» // Відомості Верховної Ради України – 1994 – № 7 (15.02.94) – ст. 34.

УДК 347.9

КОНСТИТУЦІЙНІ ПРИНЦИПИ ПРАВА У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: МЕЖІ, ЗНАЧЕННЯ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Круглов О.М.,
к.ю.н., доцент

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

У статті на підставі аналізу норм чинного законодавства, судової практики і сучасних доктринальних досліджень з'ясовується поняття та сутність окремих конституційних принципів, їх співвідношення з принципами цивільно-процесуального права, а також доцільність і межі застосування таких визначальних положень та ідей безпосередньо в цивільному судочинстві.

Ключові слова: принцип права, правозастосування, прогалини права, колізії права, цивільне судочинство.

Круглов О.Н. / КОНСТИТУЦИОННЫЕ ПРИНЦИПЫ В ГРАЖДАНСКОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ: ГРАНИЦЫ, ЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ / Днепропетровский государственный университет внутренних дел, Украина

В статье на основании анализа норм действующего законодательства, судебной практики и современных доктринальных исследований выясняется понятие и сущность отдельных конституционных принципов, их соотношение с принципами гражданско-процессуального права, а также целесообразность и границы применения таких основополагающих идей непосредственно в гражданском судопроизводстве.

Ключевые слова: принцип права, правоприменение, пробелы права, коллизии права, гражданское судопроизводство.

Kruglov O.M. / CONSTITUTIONAL PRINCIPLE IN CIVIL PROCEEDINGS: BORDERS, THE IMPORTANCE AND FEASIBILITY OF APPLICATION / Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Ukraine

The article based on an analysis of the current legislation, jurisprudence and modern doctrinal studies, it turns out the essence of the notion of certain constitutional principles, their relation to the principles of civil procedural law, as well as the feasibility and limits of application of these ideas directly in civil proceedings. The results of the research in the article, it appears that the current state of perception of certain provisions of the Constitution as the theoretical and the practical level, characterized by contradictory and inconsistent, which is caused by the lack of normative interpretation of the meaning and limits of application of certain constitutional principles, including in civil proceedings. In addition, existing at present regulations of the Supreme Court of Ukraine that establish appropriate rules significantly diminish the scope of general jurisdiction over the direct application of the basic law to address issues that arise in cases of conflict with the norms of other regulations. As a conclusion, the author notes that under the principle of law is necessary to ensure that the regulations it as a specific determinant ideas (principles) that considering the opinion of most of the population, comes into force the legal act of the highest legal force (even without being fastened him) and direct action. In its legal force principles should be divided into four groups: high, having an unconditional enforcement priority (justice); constitutional subject to enforcement within any area of law and define the limits of the regulatory impact of recent social relations (legitimacy, etc.); intersectoral (publicity court records, etc.); industry (usnist in civil procedural law).

Key words: principle of law, enforcement, law blanks, conflicts of law, civil litigation.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку українського суспільства, яке в якості орієнтиру свого подальшого розвитку обрало таку форму організації взаємовідносин між ним та державою, що характеризується максимально справедливим поєднанням їх взаємних інтересів, особливого значення набуває остаточне форму-

вання в нашій країні правової держави. Сутність останньої проявляється у зміщенні акцентів детермінації існування держави у напрямку від формули «людина для держави» до «держави для людини». Першим вагомим кроком на цьому шляху, який був зроблений в Україні, було формування в Конституції України цілої низки положень, визна-